

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

2. Nostra sententia ponitur & probatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

& vnumquodque illorum ratione propria limitationis, & finitudinis non participat perfecte eminentiam illius generis contentam in Deo; ergo quantitas, quæ etiā est finita, sicut limitata, & imperfecta, imo imperfectior substantia, & qualitate poterit à fortiori multiplicari specie, sicut de facto asseritur à multis factum esse, qui asserunt corpora cœlestia, & sublunaria, quatenus corpora quantia sunt distingui essentialiter, in quorum sententia corpus vt sic est genus ad corpora cœlestia, & sublunaria, quod secundum propria principia nullam habet difficultatem.

QVÆSTIO VLTIMA.

Virum Numerus sit species quantitatis proprie?

SECTIO I.

Sententia adversaria proponitur.

70 **P**RIMA sententia asserit quantitatem discretam, v.g. numerum esse vere, & proprie speciem quantitatis; est communis sententia Thomistarum.

71 Probat primo auctoritate, Aristotelis qui in principio huius capitis divisit quantitatem in continuam, & discretam, quam divisionem etiam fecit quinto metaphysica, & vbi eumque de quantitate loquitur: ergo Aristoteles sentit quantitatem discretam esse veram, & propriam speciem quantitatis; unde sine dubio videtur sentire talem divisionem quantitatis vt sic esse generis in species, siquidem ex illa fecit coordinationem prædicamentalem in prædicamento quantitatis, & ideo hic prius præmittit descriptionem quantitatis in communem, quam sentit æque convenire continuæ, ac discretæ; imo proprietates, quas assignat quantitati æque convenire senserit discretæ, ac continuæ, vt esse æqualem, vel inæqualem, esse finitam vel infinitam, & esse mensuram, imo hæc ultima prius convenire censetur quantitati discretæ quam continuæ ex sententia Aristotelis 10. *Metaphysica in principio*: ergo.

72 Secundo probatur ratione P. Rubij qn. 6. huius prædicamenti. sublato numero seu quantitate discretæ ab isto prædicamento totum omnino destruitur prædicamentum: sed hoc est absurdum contra omnes Doctores; ergo numerus ponitur in hoc prædicamento tanquam verum ens per se: probatur maior ablata quantitate discretæ non manet supremum genus huius prædicamenti; ergo destruitur totum; probatur antecedens sublato numero ab isto prædicamento est etiam necessario auferenda oratio propter eandem rationem, quia non minus esset ens per accidens oratio quā numerus, & per consequens tota quantitas discretæ tolleretur ab isto prædicamento, & remaneret sola quantitas continua: sed quantitas continua non potest esse supremum genus: ergo sublato numero non potest esse genus supremum. Probat minor, genus supremum dicitur tale per ordinem ad intermedium, quia necessario debet dividi per oppositas differentias subalternas, sed quantitas continua non habet species subalternas per

quas dividatur: ergo non est genus supremum; ergo non datur prædicamentum quantitatis; patet consequentia, prædicamentum est coordinatio prædicamentorum essentialium à genere supremo per intermedia genera usque ad individuum, sed si non datur genus supremum non datur talis coordinatio: ergo, &c.

Tertio probatur ratione, quia vna scientia ver. 73 satur circa obiectum per se vnum à quo accipit suam unitatem: sed Arithmetica, quæ est vna scientia per se, agit de numero. vt de obiecto proprio; ergo numerus est ens per se quantitativum, & sic erit propria species quantitatis.

Quarto, vbi datur vnum per modum actus, & 74 alterum per modum potentie, ibi est vnum per se: sed in numero vltima unitas se habet per modum actus, & reliquæ gerunt vicem potentie; ergo numerus est vnum ens per se.

Quinto, numerus, & corpus, quantitas continua, & discretæ, & generice conveniunt in essentiali ratione quantitatis: ergo quantitas vt sic est supremum genus huius prædicamenti, quatenus abstrahit à continua, & discretæ; ergo numerus ponitur in hoc prædicamento per se probatur antecedens, quæ sunt distincta intrinsece, essentialiter, & conveniunt intrinsece in ratione communi sine dependentia; & transcendencia conveniunt vni voce, & generice: sed ita se habent quantitas continua, & discretæ; ergo.

Confirmatur, hæc est vera, & formalis prædicatio, numerus est quantitas, sicut hæc corpus est quantitas; ergo quantitas est genus ad continuum, & discretam.

Sexto, numerus habet passiones, & proprietates determinatas; ergo habet essentiam per se; antecedens est certum, quia numerus est par, & impar, & est divisibilis in partes æquales vel inæquales, quæ sunt proprietates numeri: consequentia probatur, determinatæ proprietates petunt vnam, & determinatam essentiam; ergo numerus habet vnam, & determinatam essentiam per se.

Vltimo, si essentialis ratio quantitatis consideretur, quæ est habere extensionem, quæ vna pars est extra aliam propriissime convenit quantitati discretæ, cum unitates quantitativæ ita comparentur, vt vna ex necessitate extra aliam existat.

SECTIO II.

Nostri sententia ponitur, & probatur.

PRIMA conclusio: numerus seu quantitas discretæ non est ens per se realiter; sic melioris notæ gravioresque Doctores, videatur P. Suarez, &c. probatur.

Primo ex Aristotele 3. *Physicorum*, cap. 7. vbi dicitur, & cet. numerum esse plures aliquotvè unitates, & similiter 3. *metaphysica*, cap. 9. text. 20. dicit numerum esse multa vna, & lib. 8. cap. 3. text. 10. ait, aut numerus vnum non est, sed velut cumulus, aut si sit dicendum est quidnam illud sit, quod efficit vnum ex multis; & 10. *metaphysica*, cap. 3. sic ait numerum esse multitudinem unitatum; & 2. *de anima*, cap. 6. expresse docet numerum esse accensum quantitatis, sed cumulus, & multitudo, & accensus non est ens per se à parte rei, sed ens per accidens; ergo ex sententia Aristotelis quantitas discretæ seu numerus non est ens per se, sed per accidens à parte rei; & ideo locis supra nuper citatis numquam.

merum, seu quantitatem discretam vocat simpliciter plura, & multa, ad denotandum numerum non habere unitatem per se, sed per accidens.

81 Favet etiam huic sententiæ Averroës 3. *physicorum* tex. 68. dicens numerum esse accivum unitatum, & multitudinem sine propria unione.

82 Secundo ratione sic probatur, quia vel numerus est unum ens per se simplex, vel est compositum: sed neque est unum ens per se simplex, neque unum ens per se compositum; ergo, nullo modo est ens per se; maior est evidens, quia omne ens per se adequate dividitur in ens incompositum vel simplex, & in ens compositum, quod admittitur ab adversariis, & patet evidenter à sufficienti enumeratione unitatum per se; probatur minor, & quantum ad primam partem est evidens, nam illud quod est simplex, & incompositum omnino caret partibus ut punctum, & Angelus, quæ ideo sunt entia simplicia, quia primum in genere quantitatis, & secundus in genere substantiæ nullas partes habent; sed numerus ternarius, v.g. habet partes, nempe tres unitates realiter distinctas; ergo numerus ternarius, seu quantitas discreta non est unum ens per se.

83 Quoad secundam partem sic demonstratur, implicat quod datur unum compositum per se sine compositione, & unione: sed numerus ternarius non habet unionem, nec compositionem; ergo non est unum compositum; minor est certa, quia numerus ternarius est quantitas discreta, de cuius ratione secundum Aristotelem est, quod eius partes non videntur termino aliquo communi, terminus autem communis est unio. Deinde patet ex ipsa experientia; nam quantitas discreta fit ex divisione continui: sed divisio continui est negatio unionis: ergo quantitas discreta dicit negationem unionis: ergo non dicit unionem; patet consequentia; quod dicit negationem unius formæ, vel quasi formæ non potest dicere talem formam simul: sed quantitas discreta dicit negationem unionis: ergo non potest dicere simul unionem.

84 Illa maior sic probatur, videlicet quod omne compositum dicat unionem, quia ratio formalis constitutiva compositi in quantum compositum est, est compositio, sicut ratio formalis albi est albedo: sed unumquodque dicit, & habet rationem formalem per quam constituitur; ergo compositum dicit, & habet compositionem: sed compositio ut compositio est unio: ergo omne compositum dicit unionem: & ratio huius est, quia compositum de quo loquimur, quatenus compositum est unum per se: sed omne unum per se debet dicere aliquam unitatem per se, atqui illam unitatem per se non potest habere à partibus ut partes sunt præcise, quia partes ut partes præcise sunt plura, & multa sine aliqua unitate, & plura ut plura non possunt dare unitatem, quia nemo dat quod non habet; ergo unum compositum per se habet ab alio unitatem: sed non est excogitabile aliud præter unionem; ergo necessario est danda aliqua unio à qua rationem unius habet compositum.

85 Dices esse unum unitate numeri, & ordinis, non vero unum unitate continua; unitas autem ordinis in hoc consistit quod una unitas sit numerabilis post aliam, ut secunda post primam, & tertia post secundam.

86 Sed contra primo, quia non sufficit unitas or-

dinis ut aliquid sit absolute ens per se ponibile in prædicamento; ergo falsa est solutio; probatur antecedens, exercitus, & Respublica habent unitatem ordinis, sed exercitus, & Respublica non sunt unum ens per se possibile in prædicamento; ergo unitas ordinis non sufficit ut aliquid sit unum ens per se ponibile in prædicamento; maior est evidens, nam ideo numerus secundum adversarios est unum ens per se unitate ordinis, quia est obiectum per se alicuius scientiæ: sed exercitus, & Respublica sunt obiectum per se scientiarum, nempe militaris, & politicæ: ergo habent unitatem ordinis; minor etiam est evidens meo videri, scilicet quod exercitus, & Respublica non sint ens per se ponibile in aliquo prædicamento, vel assignent adversarij in quo prædicamento, non enim in prædicamento quantitatis, quia non ponitur sub quantitate continua Respublica, v.g. ut de se patet, nec sub quantitate discreta, quia non ponitur sub numero præcise, quia exercitus, & Respublica non solum petunt numerabilitatem hominum: sed etiam talem, & talem proportionem, ita ut datur quasi unum caput quod influat moraliter in reliquis partes talis exercitus, & Respublicæ gubernando illas; item petit varia quasi ministeria, quibus occupentur cætera membra talis exercitus, & Respublicæ. Itaque Respublica, & exercitus sunt quasi quædam corpora artificialia, seu moralia varijs partibus moraliter exornata, & tali ordine constantia, sine quo neque esse neque excogitari possunt: sed numerus non habet talem ordinem, & dispositionem: ergo exercitus, & Respublica non ponuntur sub numero, neque etiam possunt poni sub oratione ut de se patet. Et præterea non est dabilis alia quantitas discreta in sententiâ adversariorum; item Respublica non ponitur in prædicamento substantiæ, alias etiam substantia divideretur in continuam, & discretam quod est absurdum: ergo.

Contra secundo, numerus habet unitatem à 27 numerabilitate per vos: sed numerabilitas non potest dare unitatem simpliciter numero: ergo, &c. maior est sententiâ adversariorum, nam in hoc distinguitur cumulus à numero, quod numerus dicit numerabilitatem quam non dicit cumulus lapidum formaliter, quia realiter illam dicit, cum numerabilitas non distinguatur realiter ab ipsis lapidibus, quia præcise, vel re, vel per rationem quocumque realiter distincto ab ipsis unitatibus, unitates sunt numerabiles: ergo numerabilitas non distinguitur realiter ab ipsis unitatibus lapidum, v.g.

Ergo numerus tantum distinguitur à cumulo, 88 quod cumulus non dicit formaliter numerabilitatem, quam dicit numerus; ergo totam unitatem per se habet numerus à numerabilitate: sed non potest habere illam à numerabilitate: ergo, &c. Probatur minor, & sumo numerum ternarium; illud quod non est unum simpliciter non potest dare unitatem alteri formaliter: sed numerabilitas numeri ternarii non est unum simpliciter, sed potius est plura simpliciter: ergo non potest dare unitatem simpliciter: maior est clara, quia nemo dat quod non habet, sicut albedo, v.g. non potest constituere nigrum, quia omnis forma debet præhabere effectum quem confert saltem ut quo, vel saltem ut forma superioris ordinis: minor præcipua non est minus certa. Primo, quia quælibet unitas habet distinctam numerabilitatem, nam distincta est numerabilitas quæ datur

in Petro, à numerabilitate quæ datur in Ioanne, quia numerabilitas Petri non distinguitur realiter ab eius quantitate, & numerabilitas Ioannis à quantitate ipsius, sed quantitas Ioannis distinguitur realiter à quantitate Petri: ergo numerabilitates illorum distinguuntur realiter; ergo numerabilitates non sunt vnum simpliciter, sed plura. Pater hæc consequentia, quia quantitates sunt plures ex eo quod non habent aliquam vnionem; ergo etiam numerabilitates non habent vnionem aliquam, & erunt plures realiter; pater hæc consequentia, quia idem non potest esse simul à parte rei plures, & vnum, habere vnionem, & non habere illam, sed numerabilitates sunt idem quod quantitates: ergo si quantitates non sunt vnum, sed plura, nec habent vnionem aliquam, etiam numerabilitates non erunt vnum sed plura, nec habebunt vnionem aliquam. Secundo quantitas Petri convenit realiter cum quantitate Ioannis in numerabilitate: sed illa, quæ conveniunt realiter in aliqua ratione, distinguuntur realiter in illa ut supra contra Scotum probavimus, quia omnis convenientia realis fundat realationem realem; ergo illæ numerabilitates distinguuntur realiter; ergo in ratione numerabilitatis non sunt vnum simpliciter sed plura: ergo ratio numerabilitatis non dat vnitatem numero.

89 Tercio efficacius contra eandem solutionem argumentor labefactando vnitatem ordinis numeri, quia à parte rei nullus ordo datur inter quantitates, sed solum fingitur per intellectum talis ordo; ergo à parte rei non sunt vnum illæ quantitates vnitate ordinis: consequentia est manifesta, quia vbi non est ratio formalis non est effectus formalis, ut v.g. à parte rei equus, & homo non sunt vnum, sed solum fictitæ, & chymice per intellectum, quia nulla vnio datur à parte rei inter hominem, & equum, sed solum chymice per intellectum; ergo si inter quantitates nullus datur ordo à parte rei, quæ dicitur vnitas numeri inter illas quantitates, illæ quantitates non erunt vnum in ratione ordinis, sed solum erunt vnum per intellectum; antecedens illud sic probatur, quia ordo in aliquibus dicit rationem prioris, & posterioris inter illa, sed à parte rei nulla quantitas de se est prior aut posterior determinate, sed quæcunque potest denominari prior, vel posterior est ab intellectu, & mera voluntate hominis, sine eo quod detur à parte rei aliquod fundamentum in illis ut hæc potius quam illa sit prior ut latissime probabitur ratione *sequenti sub Elione* ponenda; ergo à parte rei inter illas quantitates nulla est ratio ordinis: Maior hæc est evidens; nam ideo inter divinas personas datur ordo à parte rei, quia vna est determinate prior, & alia determinate posterior; unde si à parte rei non daretur hæc ratio prioris, & posterioris, non daretur à parte rei inter illas ordo, quod etiam patet in Republica, vbi datur ordo moralis, & per rationem, quia datur ratio prioris, & posterioris moralis; ergo.

92 Dices numerum esse vnum ens per se metaphysice non physice vnitate compositionis resultantem ex vnione generis cum differentia.

Sed contra est, quia imprimis sequitur numerum non habere vnitatem realem, & per se à parte rei, sed solum per rationem, quia sicut compositio metaphysica generis, & differentia est solum per rationem, ita etiam vnitas talis compositionis erit solum per rationem, & non realis.

93 Secundo sequitur numerum nec physice, nec

metaphysice esse vnum per se, ex eo quod vnitas per se metaphysica desumitur ut à fundamento ab vnitate per se physica, simplici, vel composita, ut videre est in homine, & in Angelo, in quibus datur per se vnitas metaphysica, quia datur per se vnitas physica simplex in Angelo, & composita in homine; contra vero ideo in acervo lapidum nulla datur vnitas per se metaphysica generis, & differentia, quia nulla datur per se vnitas physica simplicitatis, aut compositionis; sed numerus physice non habet vnitatem per se simplicem vel compositam; ergo nullam habet vnitatem per se metaphysicam.

SVBSECTIO II.

Vbi secundaratio proponitur.

Omne ens per se habet esse determinatum⁹⁴ an formaliter, quam materialiter, per quod determinate distinguatur à quolibet alio: sed numerus non habet esse determinatum formaliter: ergo numerus non est ens per se maior evidens est, omne ens per se creatum habet finitum, & determinatum esse; sed omne esse determinatum provenit ab aliquo determinato distinctivo formaliter, quia omne limitatum esse distinguitur ab alio esse limitato, vel illimitato per id per quod constituitur determinate in esse talis, ut v.g. homo habet aliquod esse per quod distinguatur ab equo formaliter, nam metaphysice habet rationalitatem, physice animam rationalem per quam distinguitur ab equo: ratio autem à priori est, quia omne finitum seu limitatum clauditur terminis, & finitur limitibus: sed id quod clauditur terminis est determinatum, seu terminatum formaliter per quod non est aliud, seu distinguitur ab alio; ergo omne ens per se finitum habet esse determinatum formaliter; item habet determinatam materiam, in hoc quod talis materia non possit esse forma, & in hoc, quod materia vnus, actu non est materia alterius, sed distincta à materia illius; ergo tam materialiter, quam formaliter habet esse determinatum.

Minor illa in qua est tota difficultas sic probatur; quia illud est esse determinatum formaliter quod constituitur ab aliquo habente esse per modum formæ determinatæ: sed nulla vnitas à quibus constituitur habet determinate, seu determinatum esse formæ: ergo non habet esse determinatum formaliter: maior est evidens, quia omne constitutum determinatum formaliter est forma, & illud quod est determinabile est per modum materiæ, quia omne constitutum formaliter determinatum in esse talis est per modum actus: sed actus est forma; ergo omne constitutum formaliter habet esse formæ, ut videre est in homine, equo, &c. quod libenter admittitur ab adversariis; minor sic probatur, primo, quia illa vnitas habet esse formæ inter vnitates, quæ est prima; sed illa se habet ut materia quæ est prima; sed nulla illarum est determinate prima, neque ultima ex se; ergo nulla vnitas est forma, aut materia numeri. Minor hæc sic demonstratur, in tertio v.g. confecto ex tribus partibus aquæ, in quibus neque à priori neque à posteriori potest colligi signum, quod cogat vel moveat rationabiliter dicere hanc esse perfectiorem illa, vel illam imperfectiorem hac, quia omnes sunt homogeneæ entitates,

entitates, ac proinde nullam diversitatem maioris vel minoris perfectionis habent, alias partes aque non essent homogeneæ; sed heterogeneæ, vt ex terminis patet: sed vltima quæ est forma necessario debet esse perfectior materia; & inter formas, & materiam debet dari diversitas, aut heterogeneitas actus, & potentia; ergo si inter tres illas partes aquæ nulla est determinate perfectior altera, aut diuersæ rationis respectu alterius: sed omnes sunt eiusdem omnino rationis, nulla erit determinate forma, aut materia vltima vel prima.

Confirmatur, quia vnaquæque vnitas est indifferens vt componat quemcumque numerum: sed omne illud quod est indifferens ad varias species compositi non est forma: sed potius materia; ergo nulla vnitas est forma, neque seorsim sumpta neque simul cum alijs, quia tam simul, quam seorsim sumpta illæ vnitates sunt indifferentes vt componant quemcumque numerum; probatur maior, ideo materia prima non est forma in composito physico, quia est indifferens, vt in hoc, vel in illo composito sit, & indiget determinante vt potius pertineat ad hoc compositum, quam ad aliud: ergo nulla vnitas est forma numeri, quia non esset indifferens.

66 Quod autem vltima ratio quæ se habet per modum formæ sit perfectior prima ratione, quæ se habet per modum materiæ est evidens; ideo enim rationale est perfectius animali, & differentia genere, quia rationale est vltimum per modum formæ in constitutione metaphysica, & genus seu animal se habet per modum primi. Item anima rationalis est perfectior materia prima physice, quia est vltimum per modum formæ in tali constitutione physica, & ratio manifesta est, quia id quod est vltimum constitutum actuatur, & determinat primum; ac proinde est actus respectu primi, & primum est potentiale respectu vltimi, quia est actuabile respectu illius: sed omnis actus est perfectior potentia illius; ergo omne vltimum per modum formæ est perfectius respectu primi, quod se habet per modum materiæ.

Præterea, quia vnum compositum est perfectius alio, & vnus numerus alio; sed non potest esse perfectius compositum propter primum quod se habet per modum materiæ, vt videre est in homine qui non est perfectior equo propter materiam primam, quæ est primum constitutum hominis, quia materia prima est eiusdem rationis in homine, & in equo, & eadem est indifferens ad vtrumque compositum, & sic homo est perfectior equo propter vltimum constitutum illius quod est forma; vnum enim non potest excedere aliud propter illud in quo sunt æqualia, aut conueniunt: sed potius propter illud in quo distinguuntur; ergo si in primo constitutivo per modum materiæ conueniunt, & sunt æqualia duo composita, & solum in vltimo per modum formæ distinguuntur, vltimum per modum formæ erit id per quod est perfectius altero aut non ita imperfectum vt illud, quod est distinguendum ab illo, quod non potest fieri nisi per modum, quia id quod constituit in esse perfectioris concretum, seu compositum debet esse perfectius constitutum: sed vltimum constitutum per modum formæ constituit compositum in esse

perfectioris altero, quod non potest facere primum constitutum per modum materiæ; ergo vltimum per modum formæ est perfectius primo per modum materiæ.

Secundo sic probatur illa minor, & sumamus 97 tres numeros ternarios partium aquæ, in quibus necessaria danda sunt tres vnitates ab aduersarijs, quæ sint formæ determinatæ illorum numerorum. Separemus tres illas vnitates ab illis ternarijs, & coniungamus illas localiter inter se; nemo negabit ex illis fieri ternarium perfectum, cum ille habeat tres vnitates perfectæ numeratas ab intellectu, ex quibus tanquam ex partibus componitur, & nihilominus tres illæ vnitates erant formæ ex quibus constituebantur ternarij, & nulla illarum erat materia; ergo numerus non requirit necessario formam aut materiam certam, & determinatam, neque determinate vltimam, neque determinate primam vnitatem; siquidem ex illis tribus vnitatibus inter quas nulla est materia conficitur perfectus numerus, & idem potest fieri ex illis quæ assignantur vt materiæ, quia siue primas illas coniungamus, siue secundas tres, siue vltimas tres pro libito vniamus, semper fiet numerus perfectus ternarius: ergo nulla vnitas est determinate forma in numero, nec determinate vltima; siquidem quæ antea erat vltima nunc est prima, & quæ antea erat forma nunc est materia, & quæ antea erat materia nunc est forma.

Dices verum esse quod ex tribus illis vnitatibus, quæ antea erat forma, nunc sit materia, & contra, quæ antea erat materia, nunc sit forma, nihilominus non ideo posse dici nunc non esse formam in hoc numero determinate, siquidem vltimo aduenit in illo numero.

Sed contra primo manifeste, quia forma vnus 99 compositi non potest esse forma alterius compositi specie distincti; sed quantitas A potest esse forma numeri ternarij: ergo non est forma numeri binarij; maior est certissima, quia forma semper eodem modo constituit compositum, nam ideo forma hominis non potest esse forma equi, quia constitueret equum; vnde equus esset equus, & homo; forma enim est vltimum constitutum rei, si enim non esset vltima, & determinata in ratione componentis esset, adhuc determinabilis per aliud de quo alio iterum rediret quæstio vtrum esset determinabile per aliud? & sic vt non datur processus in infinitum sistendum est in aliquo, quod non sit vltimè determinabile: sed hoc non est assignabile in numero binario composito ex duabus partibus aquæ; ergo, &c. minor præcipua non est minus certa, quia quantitas A, potest vltimo numerari in numero ternario; ergo in quantum vltimo numerabilis non potest esse forma numeri binarij; probatur antecedens in casu, v. g. quo Deus crearet duas partes aquæ D, & B, postea crearet partem A, quæ vltimo loco numeraretur; ergo illa vnitas A potest esse vltimo numerabilis in numero ternario: ergo potest esse forma numeri ternarij; patet vltima consequentia forma numeri secundum aduersarios est vltima vnitas: sed vnitas A potest esse vltima vnitas numeri ternarij; ergo potest esse forma numeri ternarij.

Sed contra secundo, quia id quod est forma 100 alicuius compositi per se nullo modo potest esse materia alterius compositi, imo implicat hoc dici: sed vos dicitis vnitatem quæ erat forma ternarij

narij posse esse materiam numeri. senarij; ergo non est vera forma, imo contradictionem in adiecto committitis, nam esse formam determinatam, & esse materiam est esse formam, & non esse formam; maior patet manifeste, nam in composito substantiali per se anima rationalis est forma, & quia talis est nullo modo potest esse materia alterius compositi, ita ut recipiat, v.g. formam equi, & componat equum. Item, quia albedo est forma albi non potest esse materia dulcis, quod adeo verum est, ut etiam in entibus artificialibus hoc verificetur, nam figura coronæ, aut vasis, v. g. ita est forma huius compositi, ut nullo modo per modum materiæ componat aliud specie distinctum; ergo quæ est forma determinata vnius entis per se non potest esse materia alterius specie distincti compositi.

102 Dices sub diversis rationibus posse eandem unitatem esse materiam, & formam, quatenus enim quæcumque unitas est apta ultimo determinare aliam est forma, quatenus vero ipsamet unitas est apta ut ultimo determinetur ab alia est materia, cumque unaquæque unitas possit determinare aliam, & determinari ab alia, in quavis unitate reperitur ratio ultimæ, & non ultimæ, ratio formæ, & materiæ.

103 Explicatur hoc exemplo desumpto à contractibus humanis, in quibus tametsi plures concurrant partes, illarum qualibet munus materiæ, & formæ exercere solet sub diversis rationibus, ut in contractu emptionis, & venditionis, ubi consensus ementis, & vendentis mutuo se determinant, quatenus est traditio rei propriæ respectu alterius acceptantis exequitur munus materiæ, quatenus vero idem consensus est acceptio rei alienæ exequitur munus formæ, & sic idem consensus potest esse consensus tradentis, & accipientis, & formæ, & materiæ, ita similiter in præfenti eadem unitas potest esse ultima, & prima, materiæ, & formæ.

104 Sed contra, & ut ab hoc exemplo incipiam, non probat intentum meo videri, nam contractus est ens per accidens, & artificiale; est enim dependens à voluntate reipublicæ, & sic Respublica alio modo posset constituere contractum; atque adeo non habet determinatam formam ex se, quod secus debet evenire in numero, quod est ens per se ex natura sua per formam determinatam ultimo, ut ipsi adversarij intendunt, & ideo ponitur in prædicamento sub quantitate ut sic, quæ est ens per se ex natura sua, artificialia autem, & moralia, aut moraliter composita, & quæ sunt entia per accidens nullo modo ponuntur in prædicamento sub ente per se ex natura sua, & ideo neque Monarchia, aut Aristocrasia, aut contractus, servitutes, & alia huiusmodi non ponuntur per se in linea prædicamentali, sicut nec domus, corona, &c. numerus autem est determinatum ens simpliciter per se, & ideo tam determinata forma dedit constitui in esse talis, & quatenus ponitur per se in prædicamento, ut quæ modo est forma non possit esse materia in ipso composito in qua semel est forma, quod evidenter patet annumerando omnia entia per se directe posita in prædicamento, quæ talis conditionis sunt, ut tali forma consentiant quæ in ipso composito non possit esse materia.

Quod adeo verum est, ut licet aliqua exceptio reperiat in hoc, quod res quæ est forma respe-

ctu vnius compositi non possit esse materia respectu alterius speciei, nihilominus nullus ens per se est, nec potest excogitari positum directe in prædicamento, quod tali forma consentiat, quæ possit etiam esse materia eiusdem compositi; ergo binarius v. g. si est ens simpliciter per se, & per se ac directe ponitur in prædicamento tam determinata forma debet constitui ut nullo modo possit esse materia eiusdem binarij, & talis forma debet esse ita ultima in binario, ut non possit esse prima in eodem binario; sed quæcumque unitas in binario potest esse ultima, & prima potest esse forma, & materia; ergo binarius non est ens per se, nec per se ponitur in prædicamento.

Hæc minor sic demonstratur, quia hæc unitas in tantum est ultima actualiter in binario, & non prima, ac proinde forma, & non materia in quantum numeratur ultima ab intellectu in binario, tum numeratur ultimo, seu ultimam, potest numerare primo, & primam, & quam nunc numerat primam in eodem binario numerare potest postea ultimam; ergo nulla illarum est determinata in binario ad esse formæ, & materiæ, ad esse primæ, & ultimæ in eodem, sicut v. g. nulli hominum determinatum est nomen *Franciscus*, quia ad libitum est ut tali, vel tali nomine vocetur; ac proinde qui modo vocatur *Franciscus* potest vocari *Paulus*, vel *Ioannes*, sed ad libitum hominis est ut hæc unitas numeretur prima, vel ultima sine aliqua determinatione ex parte sui; ergo nulla est determinata prima, vel ultima, forma vel materia.

Dices hoc debere intelligi de actu numerationis, non autem de numerabilitate, quia ex se unitas numerabilis est ultima, sicut enim v. g. licet ut actu ametur aliquid dependeat à voluntate amantis, & sit ad libitum illius, nihilominus quod res sit amabilis non est ad libitum amantis; ita similiter contingit in nostro casu.

Sed contra manifeste, quia adhuc secundum potentiam licet quæcumque sit ex se numerabilis ultima, nihilominus non est determinata ex se, ut solum ultima possit numerari, quia eadem unitas, quæ ex se est numerabilis ultima in binario, in eodem binario est numerabilis prima, ac proinde de facto sic numeratur, sicut in exemplo adducto ab adversariis patet, nam licet obiectum sit amabile ex se à Petro, nihilominus non est ita determinate amabile, ut non possit non amari, aut odio haberi, sed potius est indifferens potentialiter, ut possit amari, & non amari, &c. ergo licet ultima unitas binarij ex se sit numerabilis ultima, nihilominus non est ex se solum, & determinate numerabilis ultima, sed potius est indifferens aptitudinaliter, ut prima, vel ultima numeretur, ita ut quæ nunc potest ultimo numerari possit & primo, & contra; ergo nulla est determinata forma nec determinate materia in numero binario, ac proinde numerus binarius non est ens per se ponibile in prædicamento, licet aliquo modo possit esse vnum eo modo quo est vnum, scilicet, aut per accidens, aut moraliter, & artificialiter contractus, quod est impertinens ad rem de qua loquimur; nam contractus hac ratione nullo modo ponitur in prædicamento, quia contractus per vos est mutus consensus tradentis, & acceptantis, mutus autem consensus dicit duplicem consensum non vnitum, consensus autem est qualitas, actio, & passio; ergo quæ qualitas

itates non vnitas efficiunt vnã discretam, sed non datur qualitas discreta, quæ sit ens per se possibile in prædicamento, quia solam quantitatem diuisit Aristoteles, & communis schola in continnam, & discretam; ergo.

108 Deinde, quia nullus vnquam dixit quod idem consensus sit materia, & forma eiusdem contractus, nam licet controvertatur inter Doctores, qui consensus sit forma an tradentis, an acceptantis: qui sunt distincti consensus, nihilominus, qui dicunt consensum acceptantis esse formam, non dicunt posse esse materiam eiusdem contractus, sed potius asserunt semper determinate esse formam, quia ex se vltimo aduenit supra consensum tradentis, semper enim acceptatio traditionem supponit, sicut v. g. licet dubitetur, quæ sit forma matrimonij, & alij asserant esse verba præcise, & alij consensus, nihilominus nullus dicit formam matrimonij posse esse materiam eiusdem, sed potius omnes conveniunt in hoc, quod id quod institutum est vt forma, ex vi talis institutionis posse esse materiam: sed semper esse determinate formam; Et ratio est, quia hæc entia moralia, sicut & artificialia imitantur naturalia: atqui in entibus naturalibus per se, quæ semel est forma vnus compositi non potest esse materia eiusdem compositi, vt videre est in omni ente naturali per se siue cœlesti, siue sublanari, siue mixto, siue elementari; ergo in entibus moralibus, & artificialibus, quæ semel est forma nunquam est materia: atqui in ternario, binario, & quaternario vltima vnitas potest esse prima, & quæ est prima nunc postea est vltima in eodem binario, &c. vt argumenta nostra convincunt, & ipsi aduersarij fatentur in sua solutione; ergo numerus non solum non est ita rigorosum, ac simpliciter ens per se, vt possit poni in prædicamento; sed quod magis est, nec habet eam vnitatem, quam habent entia moralia, & artificialia, sed potius est absolute per accidens, ac simpliciter plura; vnde remanet argumentum in sua vi, nam in numero binario tam Petrus quam Paulus, v. g. sunt vltima quare aptitudinaliter; ergo non est maior ratio quare Petrus vel Paulus sit forma actualiter illius.

109 Secundo contra eandem solutionem sic argumtor, quia sequeretur solum Petrum, & Paulum constituere necessario, actualiter duos numeros binarios simul: sed duo numeri binarij simul hominum sunt quatuor homines vt de se patet; ergo solum Petrus, & Paulus essent quatuor homines: sed hoc est summum absurdum; ergo, &c. Probatur sequela, quocircumque dantur duæ formæ realiter distinctæ, & duæ materiæ realiter distinctæ, necessario dantur duo concreta realiter distincta: sed ex eo quod dantur Petrus, & Paulus in binario dantur duæ formæ realiter distinctæ, & etiam duæ materiæ realiter distinctæ; ergo dantur duo numeri binarij realiter distincti, quæ sunt duo concreta realiter distincta: maior est evidens lumine naturæ, nam ideo Petrus, & Paulus sunt duo quanta realiter distincta, quia dantur duo subiecta scilicet duo homines, & duæ formæ, scilicet duæ quantitates realiter distinctæ; probatur minor, & imprimis quod dantur duæ formæ realiter distinctæ: forma numeri est vltima vnitas aptitudinaliter: sed dantur duæ vnitates vltimæ aptitudinaliter; ergo dantur duæ formæ numeri realiter distinctæ; maior est sententia aduersariorum: probatur minor;

R. P. Ideph de Penafiel, Theol. Schol. Tom. I.

in principijs ipsorum, quælibet vnitas potest vltimo loco numerari: sed omnis vnitas quæ potest vltimo loco numerari est aptitudinaliter vltima; ergo omnis vnitas est aptitudinaliter vltima; atqui Petrus, & Paulus sunt duæ vnitates realiter distinctæ, quæ possunt vltimo loco numerari; ergo sunt duæ vltimæ aptitudinaliter vnitates. Tunc sic Petrus, & Paulus distinguuntur realiter vt numerabiles; ergo sunt duæ vnitates aptitudinaliter vltimæ realiter distinctæ; ergo duæ formæ binarij realiter distinctæ.

Sed etiam dantur duæ materiæ numeri binarij realiter distinctæ; ergo, &c. Probatur antecedens; materia numeri est vnitas prima aptitudinaliter, id est, quæ potest primo loco numerari: sed tam Petrus, quam Paulus possunt primo loco numerari; ergo sunt materiæ numeri: sed sunt duæ materiæ realiter distinctæ; ergo ex eo quod dantur Petrus, & Paulus dantur duæ materiæ, & duæ formæ numeri binarij realiter distinctæ: ergo dantur duo concreta realiter distincta simul; ergo necessario dantur duo numeri binarij actualiter, & simul ex eo præcise quod dantur duæ vnitates realiter distinctæ.

Dices ad hoc vt sint duo numeri binarij necessarium esse vt simul sint duæ formæ, & duæ materiæ: atqui in numero binario Petri, & Pauli duorum solum hominum non dantur simul actus duæ formæ, & actus duæ materiæ, quia vt sint actus tales necesse est vt actus numerentur duæ vt primæ, & duæ, & vltimæ, quod nullus homo facit simul; siquidem quando Petrum numerat vt primum simul non numerat vltimum: ergo.

Sed contra primo, quia etiam si vnus solus homo non possit eandem vnitatem quando numerat vltimam simul numerare primam, & quando numerat primam simul numerare vltimam, nihilominus duo homines ita possunt numerare, vt simul cum vnus numerat vltimam, alius numeret primam, & quando hic numerat primam, simul alius eandem numeret vltimam; ergo in illo casu Petrus, & Paulus sunt simul formæ, & sunt simul materiæ; atqui Petrus, & Paulus sunt duo realiter distincti: ergo iam simul dantur duæ formæ, & duæ materiæ realiter distinctæ.

Contra secundo, quia antea dicebatis rationem formæ, & rationem materiæ non sumi ab actuali numeratione, quia hæc est ad libitum, & denominatione extrinseca, aut ens rationis: sed potius debere sumi à numerabilitate, seu ab aptitudine ad actualem numerationem: atqui nunc recurritis ad solvendum novum argumentum ad actualem numerationem; ergo nunc contradicitis solutioni quam antea dabatis, ac proinde nunc affirmando quod antea negabatis sine dubio palinodiam canitis; ergo ne hoc contingat, standum est numerabilitati.

Contra solutionem positam §. dices hoc debere sic argumtor. Tercio, numerus actualis petit formam actualem, & exercitam: sed ratio vltimæ vnitatis aptitudinaliter non est forma actualis, & exercita; ergo non constituit numerum actualem; maior est certissima, nam omne compositum actuale petit omnes partes actuales, & exercitas, & ideo nunc non datur compositum physicum actuale, quod sit Divus Petrus, quia non dantur omnia constitutiva eius actualia, & exercita, vnde licet animus Divi Petri, sit pars actualis, id est, actualiter existens, quia tamen

non est forma exercita, non componit, nec constituit actualiter Divum Petrum; ergo numerus actualis, quod est compositum actuale petit formam actualem, & exercitam.

115 Probat minor, etiam quando non componit hic homo v.g. actualiter numerum, est ultima unitas aptitudinaliter; ergo ex eo quod sit aptitudinaliter ultima unitas non est forma exercita numeri. Antecedens est certum, quia etiam si hic homo non componat actualiter numerum habet aptitudinem, ut intellectus ultimo loco numeret illum, vel si non habet aptitudinem, sine dubio ultima numerabilitas distinguitur a quantitate, quia separatur ab illa quod intendimus, & adversarij negant. Probatur consequentia, forma exercita est, quæ actu exercet munus formæ, actualiter informando materiam, & componendo numerum; sed supponimus quod hic homo non componat actualiter numerum; ergo non est forma actualiter exercita numeri.

116 Dices esse actualiter exercitam, quando coniungitur cum alia unitate, scilicet quando Petrus est coniunctus cum Ioanne.

117 Sed contra primo, vel talis coniunctio est localis, vel intellectualis: sed utraque est denominatio extrinseca; ergo forma est exercita per aliquam denominationem extrinsecam; maior procedit ad sufficientem enumerationem coniunctionis, quæ possunt esse in duabus unitatibus discretis physice, id est, non unitis physice; vel dicant adversarij quidnam sit illa coniunctio; probatur minor, & imprimis de coniunctione per mentem concedunt adversarij; & ratio est manifesta, quia est extrinsecum, & per accidens, quod mens mea v.g. coniungat Petrum, & Paulum, quia talis coniunctio est cognitio repræsentans Petrum, & Paulum ut unitos: sed cognitio mea taliter repræsentans est omnino extrinseca respectu Petri, & Pauli; ergo talis coniunctio mentalis est omnino extrinseca respectu illorum.

118 De locali non est minus certum, & præterea non est necessaria ad numerum, quia unitates omnino distantes possunt componere numerum actualiter, nam Rex Hispaniæ, Rex Galliæ, & Rex Angliæ componunt actualiter numerum ternarium hominum, & Arithmeticus potest in illis efficere suas demonstrationes, scilicet quod sit divisibilis in partes inæquales, & quod sit æqualis alteri numero ternario, & inæqualis quaternario; ergo impertinens est coniunctio localis.

119 Contra secundo; ergo quando componit Petrus numerum ternarium cum Ioanne, & Paulo etiam componit binarium cum Ioanne simul; patet consequentia, quia ut componat numerum binarium, & sit forma exercita illius, solum requiritur quod coniungatur cum Ioanne; sed etiam quando coniungitur cum Paulo est coniunctus cum Ioanne; ergo habet quicquid est necessarium, ut componat actualiter numerum binarium, patet consequentia, habet rationem ultimæ unitatis aptitudinaliter respectu Ioannis, & exercitium illius, quod est coniunctio actualis cum illo, sed ut sit

120 forma actualis numeri binarij, solum requiritur quod sit ultima unitas aptitudinaliter, & exercita, quod totum habet in casu posito; ergo quatenus est pars numeri ternarij constituit numerum binarium; ergo numerus binarius includitur in numero ternario specie distincto ab illo, ac proinde una species includitur in alia, quod est con-

tra Aristotelem, & contra omnes adversarios; alias numerus binarius esset quid incompletum.

Dices, ut Petrus sit forma numeri binarij, debet dicere negationem alterius tertie unitatis.

Sed contra, quia unitas constitutiva formaliter numeri ut talis, est quid positivum, quia est quantitas; ergo non constituitur in ratione formæ, & ultimæ per negationem; probatur antecedens, numerus est quid positivum; ergo quantitas constitutiva illius est etiam quid positivum: antecedens est manifestum præcipue in sententia Adversariorum, quia omne quod ponitur per se in prædicamento est quid positivum: sed numerus ponitur per se in prædicamento: ergo forma talis numeri est quid positivum. Probatur consequentia, omne illud quod constituit aliquod positivum ens est positivum: sed ultima quantitas ut ultima est, constituit numerum positivum; ergo ultima quantitas ut ultima, est quid positivum: maior est certitudo constitutum participat naturam constituentis, & ideo implicat quod accidens constituat compositum substantiale; minor est sententia adversariorum, consequentia legitime inferitur.

Ubi advertit, quod illæ quantitates discretæ dicuntur entitates positivas quantitatis, & etiam negationem divisionis in se per quam constituitur unaquæque in esse vnius transcendentaliter, numerum autem primario constituit, ut ipsi adversarij asserunt, quatenus sunt quantitates, & sic constituit primario speciem quantitatis ut sic quæ est quantitas discreta, quæ primario habet essentiam quantitatis, & secundario habet suam unitatem ut attributum; ergo unaquæque ut constituit, dicit rationem quantitatis, & secundario unitatem, quia eo modo se habet constitutum, quo est constitutum per illud, sed constitutum, quantitas discreta scilicet primario est positiva entitas, species nimirum quantitatis; & secundario dicit unitatem; ergo similiter unaquæque quantitas primario dicit positivam rationem quantitatis per quam constituit quantitatem, & secundario dicit unitatem transcendentalem in vestra sententia, cum illo ordine positivo numerabilitatis, ita ut ex quantitatibus positive ordinatis per numerabilitatem secundum rationem prioris, & posterioris constituantur quantitas discreta in esse talis. Tunc si tam materia, quam forma compositi per se primario positivi debent esse primario entia positiva; æqui ultima quantitas, quatenus ultimo numerabilis est forma primario, & per se numerus; ergo est primario, & per se positiva ratio; ac proinde primario, & per se non constituitur in esse ultimæ per negationem alterius tertie unitatis.

SVBSECTIO III.

In qua tertia, & quarta ratio ponuntur.

Tertio argumentor, sic infringendo rationem quandam Patris Rubij, qui ex eo probat numerum esse ens per se, quia est sensibile per se, hoc est, visibile per potentiam visivam, cum autem potentia visiva accipiat unitatem per se a suo obiecto, sit ut numerus, qui est obiectum eius per se sit ens per se.

Sed contra primo, etiam cumulus, seu acervus lapidum est visibilis per se: ergo etiam ens per se sit ens per se.

128 per se: sed hoc est contra ipsum Rubium, & contra omnes Doctores; ergo ex eo quod numerus sit visibilis per se non erit necessario ens per se: antequam constet ipsa experientia, quis enim non videat plures lapides si sunt debite approximati potentiae visivae?

129 Confirmatur, actus intellectus cognoscit cumulum vt cumulum, seu vt acervum: sed actus intellectus est ens per se vnum, sicut actus videndi; ergo cumulus vt cumulus est ens per se: patet consequentia, sicut actus videndi, & potentia visiva habent unitatem a suo obiecto, ita etiam actus intellectus, & ipse intellectus; sed quia potentia visiva, & actus visionis habent suum esse, & unitatem a suo obiecto nimirum numero, colligit Pater Rubius numerum esse ens per se: ergo propter eandem rationem colligitur cumulum esse ens per se, quia intellectus, & actus intelligendi, qui sunt entia per se habent pro obiecto cumulum vt cumulum; sed haec ratio nullius momenti est ad probandum cumulum esse ens per se, quia summum absurdum est tale dicere; ergo similiter nullius momenti est sumptum argumentum a potentia visiva ad probandum numerum esse ens per se.

130 Secundo contra, & labefacto fundamentum P. Rubij, cui innititur argumentatio illius, numerus (quem ponunt adversarij) vt numerus non est visibilis per se: ergo non est sensibilis per se; consequentia est manifesta, in tantum enim numerus est sensibilis per se in quantum est visibilis per se; ergo si non est visibilis per se, non erit sensibilis per se; probatur antecedens; numerus constituitur

131 per numerabilitatem, & per rationem prioris, & posterioris, sed potentia visiva non percipit numerabilitatem, nec ordinem prioris, & posterioris; ergo potentia visiva non videt numerum vt numerus est; maior est sententia adversariorum: minor est certa, nam numerabilitas, &c. est aptitudo quam habent unitates, vt cognoscantur ab intellectu, vna prius, & altera posterior, sed illa aptitudo formaliter non cognoscitur a potentia visiva, cuius obiectum adaequatum est lucidum, & coloratum, & nulla potentia materialis cognoscit capacitates obiectorum vt cognoscantur, v.g. potentia ipsa visiva non videt visibilitatem sui obiecti: consequentia est manifesta, nam vt cognoscatur per se aliquod obiectum non sufficit quod cognoscatur id quod est idem cum illo, sed ipsum debet videri, & cognosci formaliter, & expresse; sed licet videatur, & cognoscatur per potentiam visivam quantitatis, quae est idem cum potentia illa, seu numerabilitate, non videtur talis potentia, seu numerabilitas expresse, & formaliter; ergo.

133 Maior est certa, nam intellectus evidenter cognoscit per principia metaphysica Deum quatenus vnum infinitum, & immensum, qui quatenus talis est idem cum trinitate personarum, & nihilominus intellectus per talia principia non cognoscit evidenter trinitatem personarum, quia illa solum fide cognoscitur in hac vita: ergo vt aliquod obiectum cognoscatur ab aliqua potentia, non sufficit vt cognoscatur per illam id quod identificatur cum tali obiecto, vt patet in ipsa potentia visiva; nam etiam si videat colorem, qui est idem cum intelligibilitate, vt videt per se intelligibilitatem, & intelligibilitas non est sensibilis per se: minor non est minus certa, quia numerabilitas ex parte quantitatis est tantum quaedam intelligibilitas, vt concedunt omnes adversarii.

R. P. Ildeph. de Peña fel Theol. Schol. Tom. I.

sarij, & ratio est manifesta, quia intelligibilitas nihil aliud est quam capacitas vt obiectum taliter, vel taliter intelligatur; & praeterea, quia illa capacitas reducitur ad actum per intellectionem, quatenus actualiter intelligibiliter numeratur quantitas; ergo numerus vt numerus non cognoscitur per visum formaliter, & expresse; patet consequentia, quando non cognoscitur formaliter, & expresse forma alicuius concreti, non cognoscitur illud concretum vt tale est formaliter, & expresse; sicut si non cognoscitur albedo, non cognoscitur formaliter album, quia albedo est forma albi; sed numerabilitas est forma numeri: ergo si non cognoscitur numerabilitas formaliter, & expresse per potentiam visivam, non cognoscitur formaliter, & expresse per ipsam numerus vt numerus; ergo non est sensibilis per se.

137 Quarto sic argumentor, quia partes, quae non habent maiorem unitatem in toto, quam haberent si non essent in illo non sunt partes alicuius totius, quod est per se vnum: sed quantitates alicuius numeri non habent maiorem unitatem in numero, quam haberent si non essent in illo: ergo tales quantitates non sunt partes alicuius totius, quod sit ens per se vnum: ergo numerus non est ens per se: maior est evidens, quia vt aliqua plura component aliquod vnum debent habere unitatem inter se, alias si non habent unitatem non poterunt constituere vnum; quapropter partes, quae sunt separatae inter se non component quatenus sic separatae vnum totum; unde partes quae actu component, quatenus in toto composito sunt, debent habere unitatem, quam non habent extra compositum; & sic quando tales partes non habent magis unitatis in toto, quam extra illud, non component vnum totum, quod sit per se tale; quod exemplis manifestis declaratur; anima enim rationalis, & corpus Divi Petri, maiorem unitatem habebant inter se quando componebant Divum Petrum, & erant in illo vt in toto, ac habent nunc, quando sunt extra illum; & ratio est quia Divus Petrus erat vnum ens per se; & contra ideo lapides in cumulo, seu in acervo non habent maiorem unitatem ac extra acervum, quia acervus, quem component non est vnum ens per se: ergo partes, quae non habent maiorem unitatem in toto, quam haberent si non essent in illo, non sunt partes, &c. Minor sic probatur, quia unitates faciunt numerum, quatenus discretas, & divisas ad invicem, cum de ratione quantitatis discretas sit earentia unionis praecise, & ideo eadem numero quantitas continua potest esse discretas, nam quantitas continua sunt aliquae partes unitas, discretas vero eadem partes unionem carētes ē quibus proprie constituitur multitudo, haec multitudo numerum constituit formaliter, cuius constitutio non est aliqua forma distincta a singulis unitatibus: sed omnes illae aggregatae sumptae, v.g. numerus binarius nihil est praeter duas unitates, quatenus divisas, & discretas, nec potest intelligi numerum addere aliquem modum distinctum ab unitatibus, tum quia duo homines se ipsis sine villo addito sunt duo: ergo sunt numerus binarius, ad quem quid requiritur praeter dualitatem unitatum? Itaque tales partes numeri habent in numero solam unitatem discretionis, per quam ultimo constituunt numerum: sed tales partes habent eandem discretionem extra numerum cum quolibet seorsum sine alia sit etiam discretas, & divisa ab alia; ergo partes numeri in toto non ha-

bent maiorem unitatem ac habent extra totum.

143 Confirmatur, quia impossibile est advenire formam aliquam absolute per se alicui sine illius mutatione: sed sex lapidibus, v. g. senarium numerum constituentibus advenit septimus lapis sine mutatione sex lapidum: ergo nullam formam absolute, ac simpliciter per se de novo acquirunt; imo in vestra sententia, si addatur vnus lapis sex priores unitates desinunt esse sub senaria specie, & incipiunt esse sub septenario absque sui mutatione simpliciter, & per se: ergo numerus nihil aliud est præter ipsas unitates, siquidem præcisa omni formalitate superaddita unitatibus simul sumptis, ex vi ipsarum vt sic solum intelligitur multitudo limitata, & finita: ergo numerus non est magis vnum per se, quam multitudo rerum, sed multitudo rerum non est ens per se: ergo nec numerus.

144 Dices superaddi aliquid supra unitates ex vi cuius fiunt vnum per se.

145 Sed contra, quia homo, Angelus, & equus sunt numerus ternarius, & nihil addunt nec substantiale, nec accidentale propter quod fiant vnum per se; alias illæ tres substantiæ homo, Angelus, &c. si adderent aliquid substantiale vnam substantiam efficerent, quæ sine dubio esset chymera; nec illud additum est accidens; alias compositum ex Angelo, homine, & equo esset totum accidentale, quod est falsum, quia compositum ex substantijs substantia debet esse: sed accidens superadditum non potest constituere vnam substantiam: ergo non potest constituere ternarium illud substantiale.

146 Deinde, quia ipsæ unitates præcise sumptæ, v. g. tres partes aquæ vel tres quantitates, quatenus dividuntur inter se ex partibus fiunt tota, & ideo

147 Aristoteles dixit quantum est divisibile in ea quæ insunt, quorum vtrumque, vel vnumquodque, vnum quid aptum est esse; itaque vnaquæque quantitas ex vi divisionis redditur tota, & completa, cum antea per unionem esset incompleta, & pars; ergo tres illæ quantitates provt numeram constituunt sunt entia completa, & plura simpliciter, siquidem constituunt illum provt

148 sunt divisæ, & separatæ: ergo numerus ex illis constitutus non est vnum simpliciter: sed plura simpliciter, quia vnum, & plura simpliciter accepta opponuntur inter se teste Philosopho 10. metaphysica tex. 9. vnde de eadem re dici nequeunt;

149 consequentia illa sic patet, quia tres quantitates existentes in tribus hominibus, aut existentes in arbore, homine, & equo, existunt in tribus sub-

160 iectis completis substantialibus: sed accidentia habent suam unitatem, & complementum, aut incomplementum à subiectis substantialibus in quibus sunt, & ideo assunt aduersarij individua-

161 ti, & sumere totum suum esse à subiectis: ergo illæ non sunt vnum, sed plura completa.

SECTIO III.

In qua nostra secunda conclusio proponitur, & probatur.

162 Secunda conclusio: numerus non est species

per se, ac proprie quantitatis, probatur.

163 Primo, quia illud quod non est ens per se non potest esse proprie species entis per se: sed numerus non est ens per se: ergo numerus non potest

esse per se, ac proprie species quantitatis; probatur hæc consequentia, quia quantitas est ens per se: sed quidquid dicitur de superiori debet dici de omni contento sub illo; ergo quidquid dicitur de quantitate debet dici de omni inferiori contento sub quantitate; vnde si non potest dici, aliquid prædicatum quod est in quantitate de aliquo inferiori illud non erit proprie species inferior contenta sub quantitate tanquam sub genere: sed prædicatum entis, aut vnus per se, quod dicitur, & verificatur de quantitate vt sic, non potest dici aut verificari de numero: ergo numerus non est proprie species quantitatis; minor illa prima late probata manet *sectio superior per omnes subsectiones illius*. Maior prima est evidens; ideo acervus non potest esse per se species alicuius entis per se, v. g. lapidis vt sic, aut animalis vt sic, &c. quia acervus est ens omnino per accidens, & minime est vnum per se, & animal vt sic, & lapis vt sic sunt entia simpliciter per se; ergo quod non est ens per se non potest esse proprie, &c. Ratio à priori est, quia impossibile est quod in aliquo inferiori proprie, & per se alicuius superioris detur negatio prædicati alicuius realis, quod vere, & essentialiter datur in superiori; vt v. g. impossibile est quod homo non sit vivens, & habeat negationem vitæ, & hoc, quia est propria species animalis in quo non datur negatio vitæ: sed potius vita, quia est vivens sensibile essentialiter; item impossibile est quod anima rationalis Petri non sit spiritalis, & habeat negationem spiritus, cum sit inferior per se animæ rationalis vt sic quæ vere spiritalis est, & ratio est, quia quidquid dicitur de superiori, dicitur de omni contento sub illo secundum illud axioma Dialecticorum dici de omni, & quidquid negatur de inferiori negatur etiam de superiori.

Secundo sic probatur principaliter, quia si 164 ordo numerabilitatis sufficeret vt quantitates discretæ facerent, aut constituerent vnum ens per se prædicamentale quantitativum, vel vnam propriam speciem quantitatis, etiam sufficeret similiter ordo numerabilitatis in rebus aliorum prædicamentorum, v. g. in substantijs discretis, & non unitis ad hoc vt daretur vnum ens per se substantiale discretum, & vna species per se discretæ substantiæ, & in qualitatibus discretis, seu separatistis, vt constituerent vnum per se qualitativum discretum: sed in nullius sententia datur vnum ens per se substantiale discretum, nec vna per se species discreta qualitatis; imo pro absurdo summo refellitur, & indicatur ab omnibus; ergo ordo numerabilitatis non sufficit vt quantitates discretæ in quibus est, constituant vnum ens per se quantitativum discretum, seu vnam per se ac propriam speciem quantitatis; minor, & consequentia sunt manifestæ, vt ex terminis patet: maior sic demonstratur, vbi est eadem ratio formalis est idem effectus, vel quasi effectus formalis: sed per vos tota ratio formalis adæquate sufficiens ad constituendum ex quantitatibus discretis vnum ens per se quantitativum, seu vnam per se ac propriam speciem quantitatis est ordo numerabilitatis: ergo evidenter sequitur quod eadem, aut similis ratio formalis ordinis numerabilitatis, quæ datur in substantijs discretis, & in qualitatibus discretis, &c. sufficiat ad constituendum ex substantijs discretis, in quibus est talis ratio formalis vnum ens per se substantiale discretum, & ex qualitatibus discretis vnam per se speciem